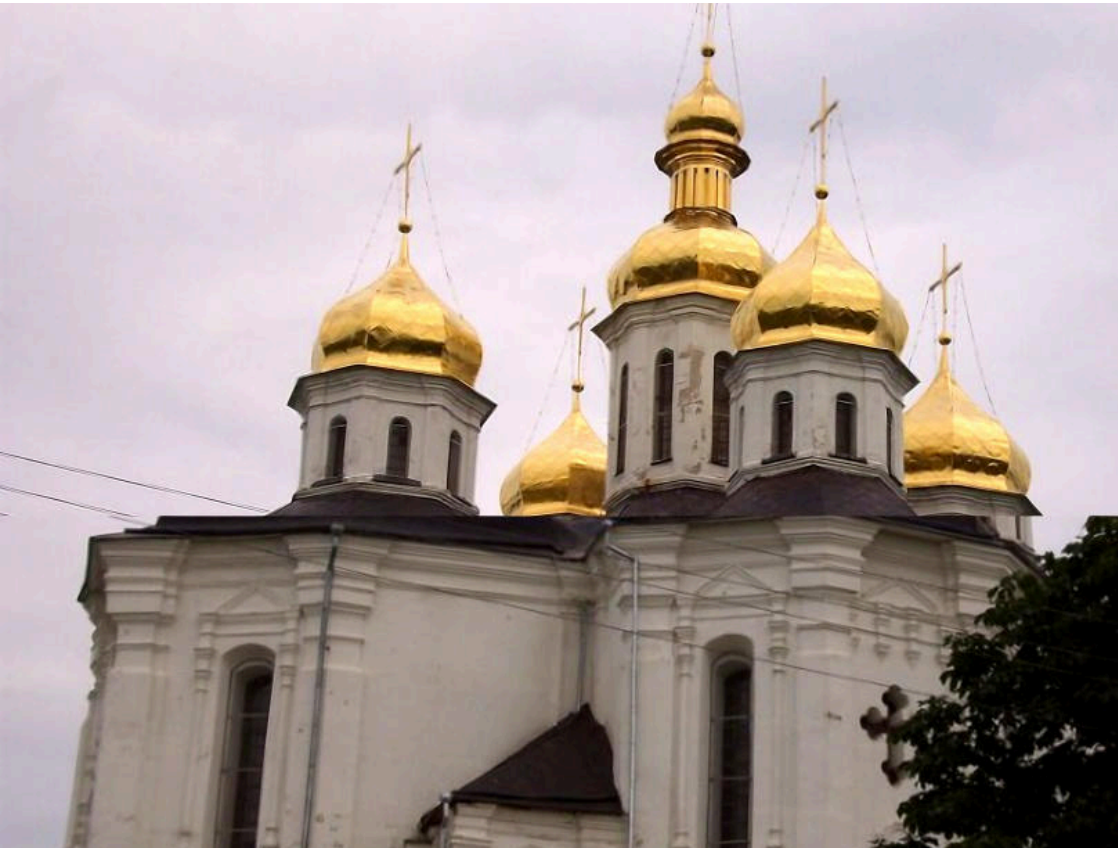
Мої вірші — це крик душі

Любов Харечко

Збірник поезій. Чернігів

Технічна інформація про видання

УДК 821.161.2-1
Х20

Харечко, Любов Костянтинівна.
Х20 Мої вірші - це крик душі : збірник поезій / Любов Харечко. - Чернігів : [б. в.], 2026. - 56 с. : іл., фот.

До збірки увійшли поезії Любові Харечко (Фурман), написані у 2014-2016 роках українською та російською мовами. Це щирі ліричні роздуми про Україну і війну, людську гідність, віру, любов, материнство, біль, втрату та надію. Видання поєднує авторські тексти, світлини поетеси та образи Чернігова і є даниною пам'яті її життю, професійному служінню та творчому голосу.

Видання адресоване широкому колу читачів - усім, хто цікавиться сучасною українською поезією, особистими свідченнями про час війни, історією Чернігова та меморіальною літературою. Книга також може бути корисною бібліотекам, закладам освіти, культурним і громадським осередкам.

Верстка та комп'ютерний дизайн збірки - Олег Назаров.

Тексти віршів відтворено за рукописним архівом Любові Харечко.

Любов Костянтинівна Харечко (Фурман)

суддя, мама, поетеса
(загинула 3 березня 2022 року)

«Мої вірші, це крик душі,
В хвилини відчаю та болю!
Мої вірші це плач душі,
Її єдина справжня зброя.»

З вірша «Мої вірші»,
жовтень 2014 р.

Любов Костянтинівна Харечко (Фурман) народилася 19 квітня 1976 року в селі Оженин, що на Рівненщині. Здобула юридичну освіту в Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого. Свій професійний шлях розпочала в органах прокуратури міста Чернігова — спершу прокурором-стажистом, згодом помічником прокурора.

27 січня 2006 року Указом Президента України її було призначено суддею Деснянського районного суду міста Чернігова. У вересні 2011 року обрана суддею Апеляційного суду Чернігівської області (нині — Чернігівський апеляційний суд), де розглядала цивільні справи; колеги двічі обирали її секретарем судової палати у цивільних справах. Понад шістнадцять років вона присвятила служінню закону, а колеги згадують її як принципову, компетентну та справедливу суддю і надзвичайно добру, привітну людину. Виховала двох синів-двійнят. Любила фотографувати природу і квіти, а свої почуття виливала у віршах — українською та російською мовами.

Життя Любові Харечко обірвала російська збройна агресія. 3 березня 2022 року поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові з близької відстані розстріляли цивільний автомобіль, яким вона разом із сином Валерієм та сусідами намагалася виїхати з окупованого села до Чернігова. Любов Костянтинівна загинула на місці, її син був поранений. Їй було 45 років. Спершу її поховали в Рогощах, а 13 квітня 2022 року перепоховали на Рівненщині, поруч із рідними. За даними слідства, до розстрілу причетні військовослужбовці зс рф; суд заочно засудив їх до довічного позбавлення волі.

Ці сторінки — пам'ять про неї: вірші, написані у 2014–2016 роках, її фотографії та світлини рідного Чернігова, міста, якому вона служила і яке любила.

Верстку та комп’ютерний дизайн збірки віршів виконав Олег Назаров.

Частина перша

Душа моя - Україна

Мої вірші

Раніш питала я себе:
Коли і як талановиті люди
Народжують такі вірші,
Що разять нас до глибини душі?

Тепер я знаю, думаю, що знаю,
Ні, я напевне знаю, що усі вірші
Народжуються як дарунок долі.
Ну, а мої вірші, це крик душі,
В хвилини відчаю та болю!
Мої вірші це плач душі,
Її єдина справжня зброя.

жовтень 2014

Сон

Я бачила сьогодні уві сні страшенний сон,
Той сон був про війну на Україні.
Стояли в ньому люди у пітьмі,
Стояло безліч люду на колінах.

І простягали вони руки до Творця,
Просили в Бога миру і добра просили
І поринало їхнє серце до небес —
В молитві тій велика сила!

А все навкруг палало, все горіло
І все навкруг було в кіпті, в вогні.
Не вірилось ні серцю, ні душі,
Що я побачу ці сумні, жахливі дні.

І я, упавши на коліна стрімко,
Полинула в молитві до небес,
Тягнула я до неба руки щиро,
Просила: «Заступися наш Отець!»,

О, як тоді моя душа боліла,
Благала, плакала і знов просила…

І я не знаю, чи була моя молитва
Почута небесами і Творцем,
Однак, я знаю, що у тій молитві сила,
Котра виходить з безлічі сердець!

лютий 2014

Антисон

Я думала, що я ніколи не побачу
Війну в реальному житті.
Раніш я бачила її, але у сні.

Так думалось мені тоді, але
Й тоді душа здригалась
Від всього баченого в сні.

Тепер поготів, вже аж квилить,
Стенає, плаче та болить
Бо ця війна — війна жахіть,
Її потрібно зупинить.

Ні не потрібно, просто необхідно,
Кричить душа, волає — з у п и н і т ь!
Бо ця війна — війна століть,
А цього нам ніхто ніколи не простить!

вересень 2014

Бійцям Чернігова

Їхали додому
Смілі вояки.
Тільки не раділо
Серденько у них.

Гіркою скорботою
В серце пролягла,
Невимовна туга,
горе та біда.

Вчора було сорок,
А сьогодні три,
Піднялись на небо,
До Бога пішли.

Що казать дружинам,
Дочкам та синам,
Як поглянуть в вічі
Рідним матерям?

Ви простіть нам рідні,
Вернулись не всі,
Бо трьох із собою,
Прийшлось привезти.

Це наші герої,
А ваші сини,
України — доля,
Ну, а нам — брати.

І повисла тиша,
В пам'ять про бійців,
Тих, хто Батьківщину,
Гідно боронив.

Після цього рясно,
Долу потекли,
Материнські сльози,
Слізоньки вдови…

20.11.2014

Прощання

Сьогодні невимовна туга,
Накрила місто наче тінь.
Бо тут хоронять брата, друга,
Синів хоронять матері.

Якими вимовить словами,
Як передати тугу тій,
Що сина гарного зростила,
Щоб провести в останній бій.

Його ж душа літає поруч та не знає,
Як втішить ту, що рідна по крові.
Якими заспокоїти словами
Та як уберегти її.

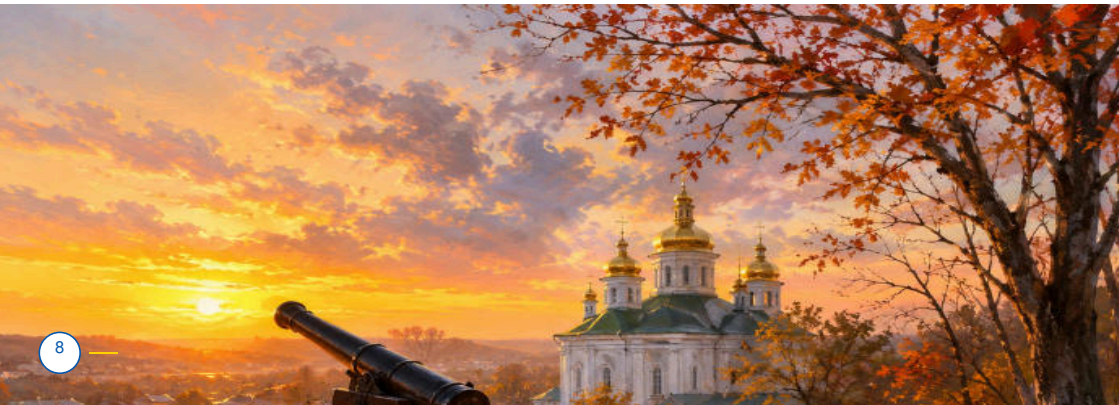
Шепоче гірко, ти не плач голубко,
Тримайся рідна, потерпи.
Я попрошу у вітерця, легенько,
Отерти тобі очі від сльози.

Вона ж стенає, мій синочку,
Як жити далі і де взяти сил?
Моє життя сьогодні розіп'яли,
Украли в мене радість назавжди.

Чому ж так боляче щемить в душі,
Чому без впину так тріпоче серце?
Тому, що зараз, тут, тепер, навік
Смерть розлучає рідних вперто…

Літають душі воїнів над містом,
Прощаються з людьми, а гірш за все —
Жаліють, що не можна більше,
Підставить другу-воїну плече.

Лютий 2015 р.

Синам Вітчизни

Дозвольте Вам,
Сини Вітчизни,
Віддати шану,
Стоячи.
Прийміть уклін наш
Щирий, низький
За те, що нам життя
Ви зберегли.

Листопад 2014.

Сини

Чиїсь сини, чиясь надія,
Чиясь розрада та любов.
Востаннє озирнувшись гірко,
Сьогодні проливають кров.

В очах їх стільки мужності і сили,
В серцях — кохання і тепла,
У душах — людяності, віри,
У вчинках совісті, добра.

Їм би ці щирі почуття,
Нести у світ ще довгі роки.
Вони ж згибають на полях,
Полях війни жорстоких.

Болить душа за цих синів,
Пече вогнем у серці нині,
Бо в нас нема чужих синів,
Це біль всієї України.

20.11.2014

Дітям

Ви мої діти
Прекраснії квіти,
Радість мого життя.
Ви моє сонце,
Ви моє небо,
Сутність мого буття.

Серденько моє
Завжди відчуватиме
Ваші гарячі серця.
Душенька моя
У Бога благатиме
Щастя, здоров'я, добра.

квітень 2014

Радість материнства

Я десь глибоко у душі,
Ховаю радісні думки.
Твоя любов живе в мені
Я при надії, збулись мрії!

Про це ніхто іще не знає,
А я живу немов літаю,
Бо я велике щастя маю,
В мені неначе сонце сяє.

Я покохала твою душу,
Вона мене бентежить дуже.
Я покохала твої очі,
Бо бачу їх у снах щоночі.

Я тихо подумки всміхнуся,
Коли згадаю твої рухи.
Я стан твій здалеку впізнаю
Бо просто я тебе кохаю.

Маленьке диво назавжди,
Нас поєднало на роки,
Велика радість в серці нині,
Нехай прибуде на віки!

Березень 2015 р.

Верба

Мене чарує гілочка верби
Бо котики її — це весни ніжність.
Та разом з тим, її перемогти,
Не в силі навіть зими сніжні.

Краса верби водночас мила та проста
Однак, її не просто подолати,
Оскільки, стан верби гнучкий,
І дуже важко гнучкість цю зламати.

Та навіть зламана верба,
Уміє швидко в землю проростати,
Щоб знову на весні цвісти,
І людям, котиками, ніжність дарувати.

24.03.2015 р.

Мамо!

Мам, ти знаєш, я уже сивію,
Скажи, невже це я старію?
Все частіше лишають діти,
Усе рідше дарують квіти.

Все частіше я Богу молюся
І так часто тепер боюся,
Що забуду твоє обличчя,
Що воно мені більш не присниться.

Час проходить, життя пробігає,
Все частіше на спомин спадає,
Радість дитинства, дівоцтва пора,
Що це й до мене старість прийшла?

Мам, я так хочу все встигнуть зробити,
Знаєш, я хочу ще трохи пожити.
Ні, ти не думай, я хочу до тебе,
Просто в мені тут іще є потреба.

Ненькою хочу іще побути,
Хочу побачить як ростуть внуки,
Ти помолися за мене, прошу,
Вимоли в Бога ще трохи часу.

Мамо, я тільки тепер зрозуміла як жити
Вірити в що і як можна любити…

04.07.2015 р.

Розмова

Поговоріть зі мною, мамо,
І хоч я мамой є уже сама,
Душа моя питає часто,
у Вас поради на життя.

Поговоріть зі мною, мамо,
Я хоч і літ уже чимало прожила,
Однак, в житті доволі часто,
Не вистачає Вашого тепла.

Поговоріть зі мною, мамо,
Хоча для когось стала я сама,
Колодязем порад сучасних,
Для Вас, я все ж таки дитя.

Поговоріть зі мною, мамо,
І хоч я зрілості дійшла,
Проте, не дивлячись на віхи часу,
Я буду в вічності для Вас дитям.

Татові

Образ тата, рідний
Та до болі милий,
Знов прийшов до мене
Уві сні.

Він прийшов спитати
Як живеться нині,
Мені на землі.

Чи шаную старість,
Чи щасливі діти,
Чи я не хворію,
Чи життя ціню?

Тату можеш ти спокійно,
В Бога спочивати,
Я ж твоя дитина,
Я — не підведу.

Буду гідно жити,
Діточок ростити,
Мріяти, трудитись,
Богові молитись.

А якщо година
Вічності прийде —

Гірко оглянуся,
Про себе всміхнуся
Та полину в небо,
Де живе Отець.

Там я Вас зустріну,
Міцно обіймуся,
Щиро помолюся
За усіх людей!

Ну а далі буду,
Уві сні приходить,
До своїх дітей…

04.12.14.

Мамина сльоза

Низько похилилась,
В мами голова,
Сумно покотилась,
До долу сльоза.

О мій любий сину,
Ти ж моя дитина!
Здригаються плечі
Бо болить душа.

Що не так зробила,
Що не додала?
Чи мало любила,
Чи не берегла?

Ночі не доспала,
Колиску гойдала,
На руках носила,
Пестила, втішала.

Кормила, поїла,
Правильно навчала.
Та мабуть невдячною
Та душа зростала.

Гірко плаче мати,
Бо кулак «синячий»,
Нині доторкнувся
До її чола.

Бо її дитина,
Що під серцем гріла,
Втратила наразі
Шану, каяття.

Совісті перлини
Та добра зернини,
Людяності риси
І душі тепла.

Срібними нитками
у коси вплелися,
Мамині турботи
Та важка журба.

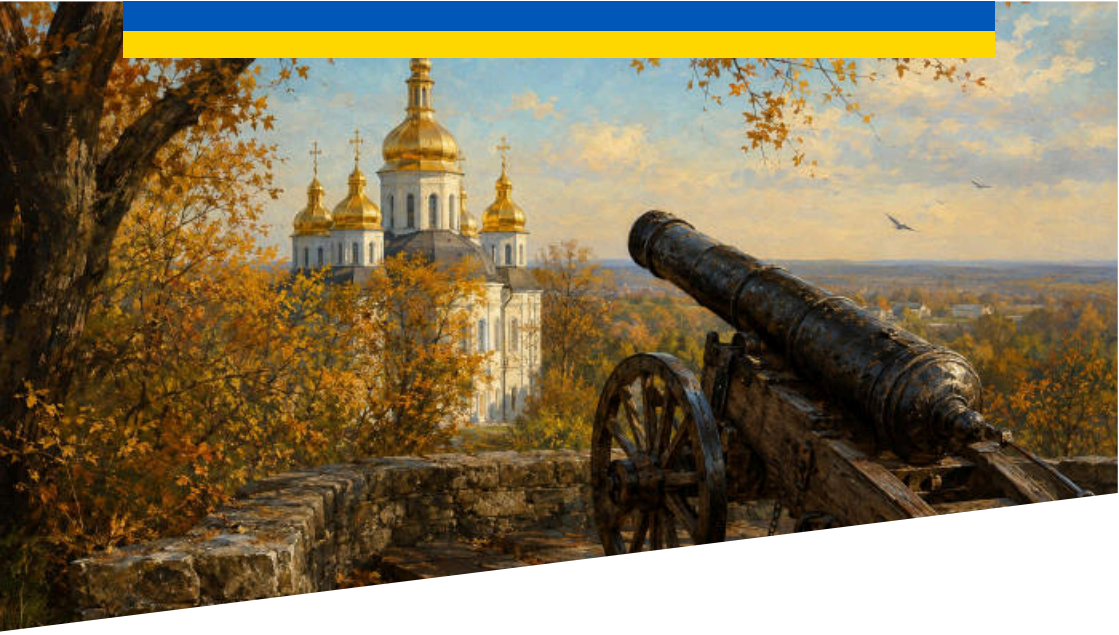
Защеміло в грудях,
Запекло у скронях
І навік зімкнулись,
Мамині вуста…

Стережіться діти,
Батьків своїх бити,
Бо ціною є тут
Не міць кулака!

Тут ціною стане,
Найдорожче в світі,
Лиш одне, єдине —
Батьківське життя…

Лютий 2015 р.

Одна єдина або Чужа рідною не стане

Я люблю свою країну,
Бо до неї серцем лину.
Тут живе моя родина
І вона в мене єдина.

Саме тут говорять люди,
Добрий день на добро всюди,
Саме тут віншують всіх,
Зерном ланів золотих.

Саме тут степи широкі,
Саме тут води глибокі,
Саме тут милує око,
Краса річок синьооких.

Але гір краса мене,
Все ж чарує понад все,
А краса наших лісів,
Стала піснею птахів.

Це вона, моя країна,
Рідна ненька Україна
І моїй душі здається,
Що для неї серце б'ється.

Я так хочу щоб у ній,
Панував достаток й мир,
Щоб були щасливі люди,
Які щиро серцем люблять.

А коли її не буде,
Запанує смуток всюди,
Пісня згасне солов'я,
Музика вітрів в полях.

Бо вона одна єдина,
Наша рідна Батьківщина,
Бо не можна покохати
Щиро й ніжно чужу матір.

25.03.2015 р.

Подорож

Я сьогодні побувала,
Гостем у весни.
Там мене вийшли стрічати,
Райдужні квітки.

Омивали мене води,
Теплої ріки.
Осушили мені коси,
Веселі вітри.

Заквітчали мою душу,
Мавки польові.
Віншували моє серце,
Мари лісові.

Частували мене медом,
Бджілки трудові.
Напували мене соком,
Берізки стрункі.

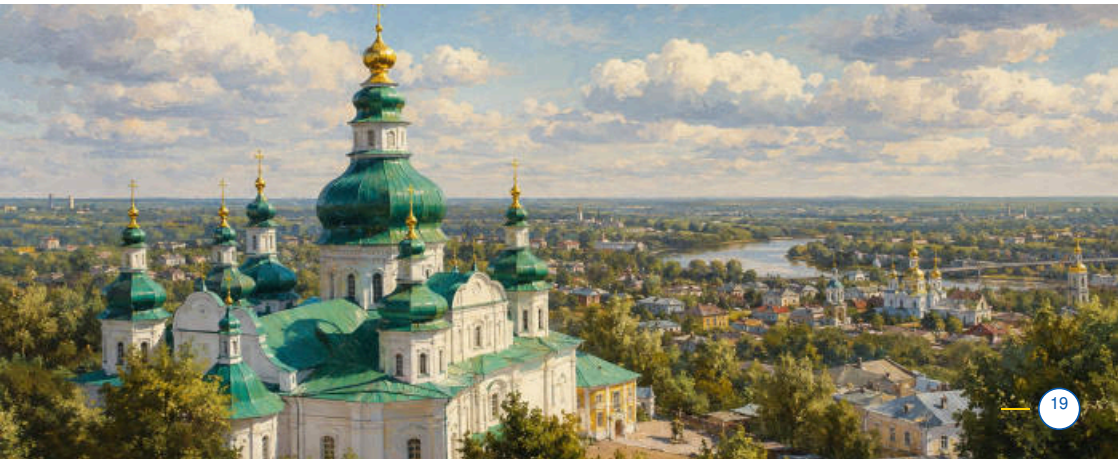
Танцювала я у парі,
З сонцем золотим.
Підняли мене до нього,
Пухнасті хмарки.

І з собою в політ брали,
Співучі птахи.
Після чого загойдали,
На вітах дуби.

А потім уже до мене,
Гостем завітав,
Сон чарівний, він для мене
Пісню заспівав.

І проснувшись я відчула,
Трепет у собі.
Знаю це весна торкнулась,
Серця у душі.

01.05.2015

Водохреще

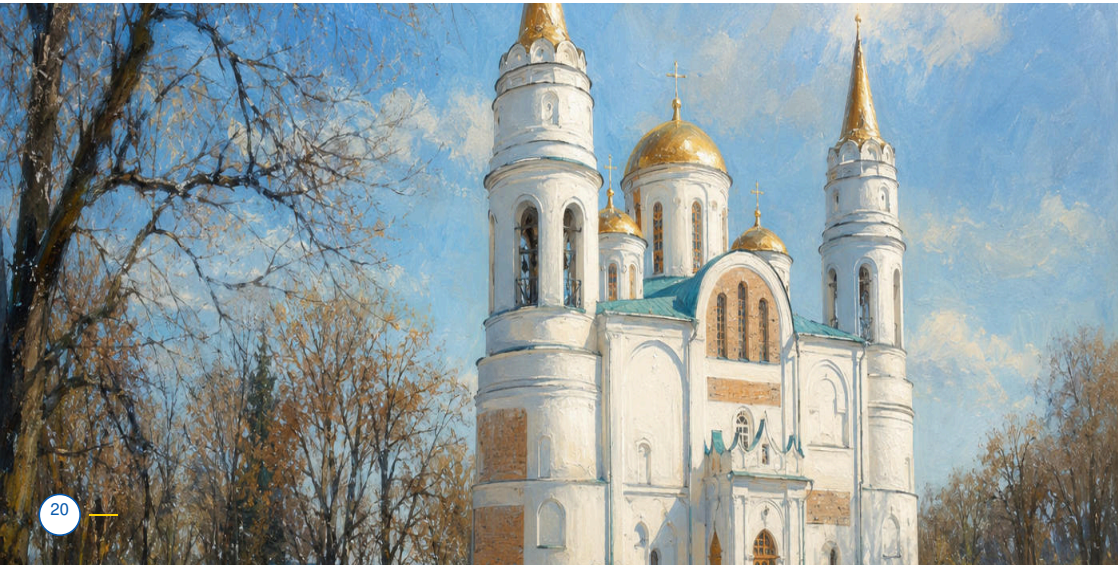
На Водохреще під церквою,
Молиться щиро народ,
Сили, здоров'я, добробуту
Просять благаючи: Бог,

Чистою, живою водицею,
Наш охрестився Христос.
Омий же святою водицею,
Душі наші Господь.

У відповідь дух голубиний,
Знову зійшов з небес,
Радість небесною птицею,
Наших торкнулась сердець.

І освятилися води,
Сила живильна зійшла,
Для допомоги народу,
Символом миру, добра.

19.01.2015 р.

Молитва

Світе милий,
Святе любий,
Для чого мі жити?
Чи я можу,
Чи я вмію,
Правдоньку любити?
Чи я зможу,
Чи захочу,
Віддано служити,
Тим чеснотам
І добротам,
Які правлять світом?
Не забракне чи мі сили,
В цім гостиннім домі,
Не згубитися в дорозі,
Що веде додому?
Світе милий,
Святе любий,
Дай мі добру долю,
Не схилитись,
Не скоритись
Та не стоять долу,
Перед злістю, ненавистю.
Не дай стать рабою,
Злата і каміння.
Дай мені стремління,
Божої любові,
А душі покою.

18.07.2015

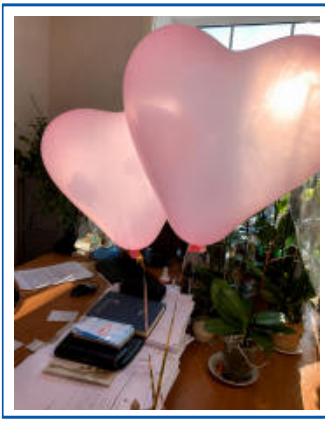

Обездолені діти

Очі дитячі щиро, невинно,
Просто дивились у слід.
Серденько в грудях у них промовляло,
Нас із собою заберіть.

Обездолені діти, це поламані квіти,
На клумбі людського життя,
Обездолені діти, це дзеркало світу,
Жорсткого бездушшя в серцях.

19.12.2014 р.

****

В серця віконце,
Промінчик сонця,
Радісно завітав.
Разом з привітом,
Тепло і світло,
Він мені передав.

Промінчик

Промінчик сонця у віконце,
До мене гостем завітав,
Щоб спонукати мою душу,
Сьогодні лиш до добрих справ.

І щоб була пітьма не погасила,
Світло душі і радості запал,
Щоб день собою не накрила,
Промінчик цю пітьму поцілував.

06.05.2015

Любити

Люблю я день,
За тепло й світло.
Люблю я ніч,
За сутінки живі.

Люблю я сонце,
що промінням вічним,
Освітлює для мене,
Шлях в житті.

Люблю я місяць,
За його мовчання,
За те, що він приносить
Мрії в сни.

Люблю я вітер,
Він пересіває,
На своїх ситах
Сумніви й думки.

Люблю я мандри,
Це гра з часом,
Люблю ходити
В полі босоніж.

Люблю дороги,
Що крилато
Заманюють
Пізнати світ.

Нехитра штука,
Полюбить приємне.
Вищий уділ —
Любити те,

Що для людського ока
Потаємне…
Чого всі прагнуть
Та не можуть досягти.

****

Хіба винна пташка,
В тому, що співає?
Хіба винен вуж,
у тому, що повзе?
Хіба може Каїн,
Попасти до раю,
Хіба може Авель,
Пожаліть вівцю?

Улюбленець родини. Кадр з особистого відео

Просто жити

В стрімкі хвилини долі,
В час буремного життя,
Нам так не вистачає часу зупинитись,
Оговтатись, відміряти проміжок буття,
Щоб не летіть стрімглав, а просто жити…

Нам так не вистачає каяття,
Щоб плин цього життя змінити.

Суддівська доля

Суддівська доля вся від Бога,
Чи може знати той небога,
Паплюжачи судді ім'я,
Чим встелена його дорога,
Які прийшлось пройти пороги,
Як гірко мучилась душа,
Коли на шальках терезів вага,
Схилялась в бік твердого слова
Закону, а не бідняка.
А він, лиш виконавець того,
Що вся громадськість прийняла,
Констатував вердикт закону
І не його у тім вина.
Та хоч пече серце від болю,
Не може він давати волю,
Емоціям і почуттям.
На рівність всіх перед законом,
Присягу він народу склав.

А тим неймется все паплюжать,
Заупокійну богу служать,
Ждуть не діждуться вже кінця.
Їм не збагнуть, що суд — криниця,
з якої хочуть всі напиться,
щоб свою спрагу подолать.
Тому паплюжачи криницю,
Не можна буде і водиці,
із неї чистої дістать.
А тих небог — помилуй Боже.
Дай сил, терпіння стоять гоже,
Під утиском усіх провладь.
Можливо хтось із них проспиться,
Зуміє вчасно зупиниться,
На тій дорозі, що веде у крах.
Можливо зможуть зрозуміти й так
Суддя це важка ноша, а не птиця
Яку тримають в золотих клітках.

15.12.2015

Лесі

Очі ніжні та красиві,
Разять до глибин душі.
Так, мабуть вона щаслива,
Світло сяє на лиці.

Ну а ще, вона кохана,
Мабуть любить і сама
Бо інакше не буває,
Стільки радості в очах.

Дай їй Боже гарну долю!
Не зів'яла щоб краса.
Ну а вогники любові —
Не згасали щоб в серцях.

****

Лебідко моя, ти як келих вина,
Від якого все тіло хмеліє.

Бо краса твоя, знаєш вона не земна,
Бо від неї аж серденько мліє.

Так буває тоді, коли квітне душа,
Бо любити так щиро уміє.

****

Якось раптово у ночі,
Я зрозуміла одну річ,
Чим відрізняється
Земне життя від раю?
Бо тут ми можемо сказати — кохаю.
Відчути дотик ніжних губ,
Запам'ятати силу рук,
З любов'ю міцно обійняти,
Тримати і не відпускати.

****

Як важко зрозуміти лабіринти долі,
Ще важче вийти з них зберігши волю
Щоб залишитися в житті самим собою.

Коханій

Не плач, кохана, не сумуй.
У тих серцях нема розлуки,
Що з'єднані любов'ю назавжди,
Бо тут короткі навіть в смерті руки.

Якщо не віриш, підійдись,
Пройдись у чисте поле,
Прислухайся до вітру, що шумить,
Почуєш, що душа моя говорить.

Я тебе ніжно світлом обійму,
Прошепочу слова любові,
Не плач кохана, не журись,
Ти ж чуєш, що душа моя говорить.

А якщо раптом, без причин,
Заб'ється серце у тривозі,
Ти знай, що я з тобой завжди,
Незримим ангелом іду в дорозі.

Не плач кохана, не журись.
Я буду вічно жити,
Каплями чистої роси,
Я вечорами буду ноги твої мити.

В нічну годину в неба попрошу,
Для втіхи запалити тобі зорі,
А зранку, з сонечком прийду,
Тебе будити, моя доле…

Лютий 2015 р.

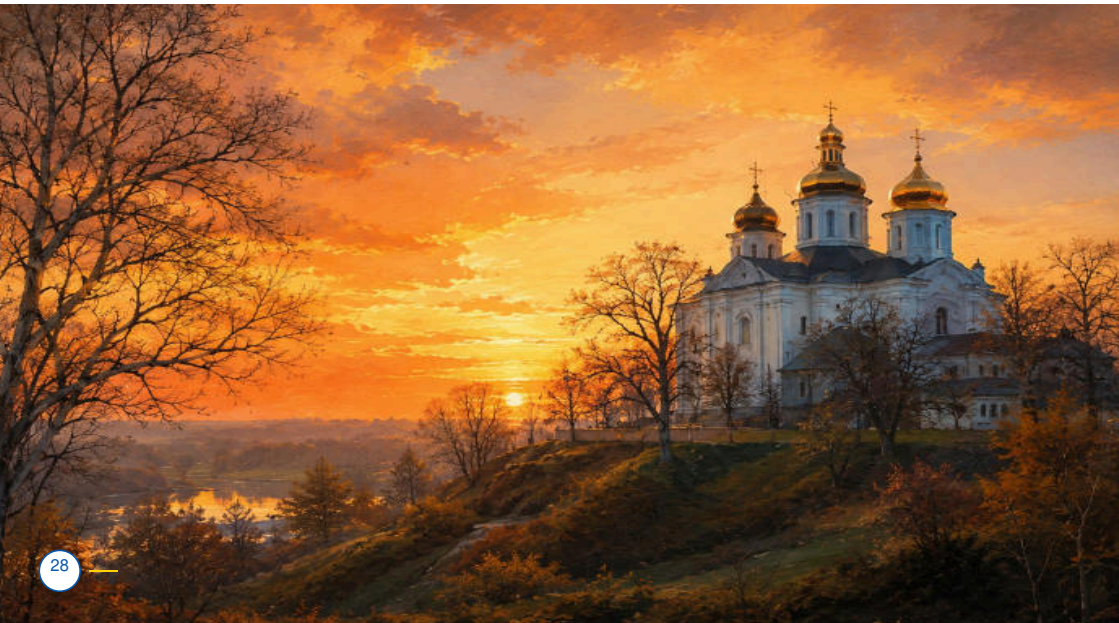
***

Зустрілись двоє: він і вона,
Переплелись їх долі, в одне життя.
Але не довго так тривало,
Залишилась вона одна.

Трагедія людської долі,
Навіки в її серце увійшла,
Стенає вся душа від болю,
Не бачать очі сну, душа — спокою.

До смерті звикнути не можна,
Вона вривається в життя,
Завжди так болісно і тяжко,
Завжди зненацька, як і вся біда.

І буде довго ще її тривожить,
Цей біль розлуки та печалі стан,
Однак, він буде в снах їй приносить
Бальзам живильний, для душевних ран.

Роздуми

Так інколи буває,
Живеш неначе в сні,
Так день за днем минає,
Проходять і роки.

Аж раптом схаменуся,
Навколо подивлюся
І моторошно стане,
І жах скує думки.

Чого в житті шукала,
Я так і не знайшла,
Чого душа бажала,
Отримать не змогла.

І не за тим біль в серці,
І не за тим печаль,
А просто за ті роки,
Проведені на жаль,

За стінкою, за бортом.
У мареві питань.
Свого благополуччя,
Стремлінь, думок, бажань.

Тут би душі проснуться,
Від марних сподівань
Та встигнуть оглянуться,
Віддати життю дань.

У вигляді любові.
За кожний, світлий день,
Проведений у колі,
Милосердних людей.

Сприймати миті долі,
Із вдячністю завжди.
Прожить життя у повні
Та тільки не в пітьмі.

07.05.2015

Незламна

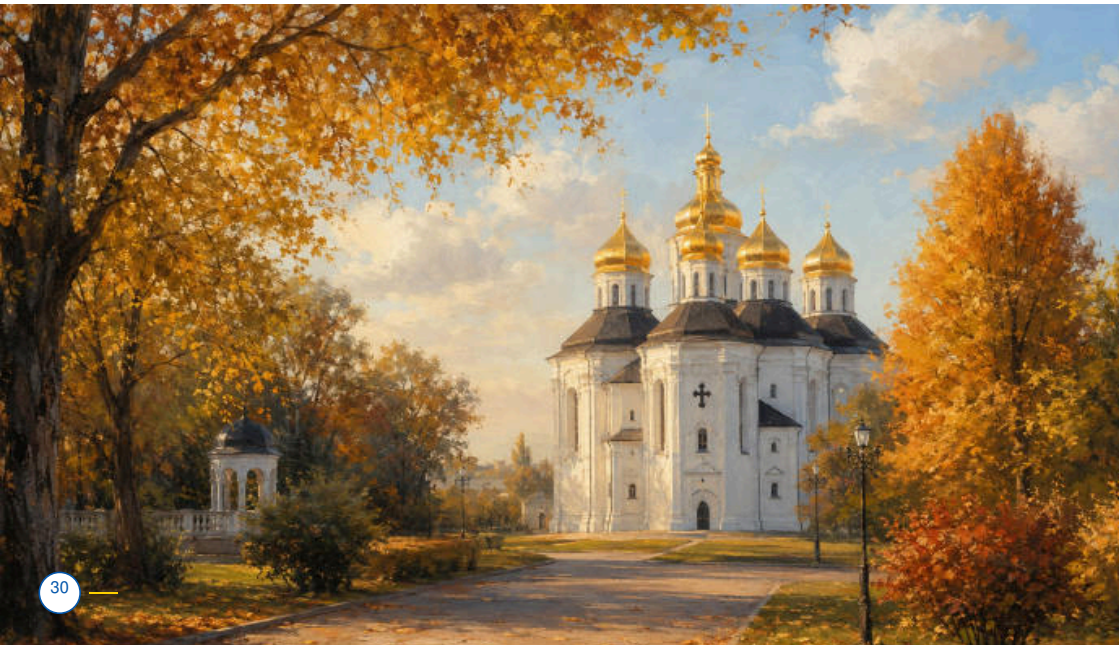
Сьогодні мені мов відтяли крило,
Я не можу без нього літати.
Сьогодні для мене померк білий світ,
Я, як пташка, без світла, не можу співати.

Але віри моєї ніхто не вкраде,
Не під силу нікому в мені подолати,
Серця міць та незламність душі
І терпіння у мене не відібрати.

Бо не того всі чують, хто сильно кричить.
Та не того всі бачать, хто плаче від болю.
А лиш того всі чують, хто стійко мовчить,
І лиш того всі бачать, хто сяє любов'ю.

І хоч того крила я не маю в житті,
Я навчуся думками літати,
Вогник світла й добра я в душі запалю,
І душа моя буде співати.

Січень 2015 р.

****

Для мене любити —
Це означає жити.
Сонце стрічати,
День проводжати.

Кожну хвилину буття,
Занести в книгу життя,
Прожити її сповна,
Щоб збагатилась душа.

Щоби згадать не могла,
Прикростей долі і зла.
Щоб пам'ятать лиш могла,
Радості миті і дотик тепла.

Оскільки для мене
Уміння любити,
Тісно пов'язане з ціллю прожити,
Гідно своє життя.

Лютий 2015 р.

Вибір

Слова бувають золотими,
А інколи досить гіркими,
Частенько навіть злими.

Думки бувають же палкими,
А інколи досить сумними,
Не менше і лихими.

Від вчинків же залежить вибір,
Який керується думками
Та підкріпляється словами.

Отак в житті кожна людина,
Сама собі складати в силі,
життєвий шлях, дорогу в вирій.

РОЗПАЧ

А я волаю і кричу,
У розпачі гоніння,
Благаю, плачу, шепочу,
Долаючи тремтіння.

Залиш, прости і відпусти
Душі невірного пориву.
Пробач, що змусила пройти
Дорогою понад обривом.

Послухай, вислухай, прошу,
Почуй серця стремління,
Повір, я в ньому не ношу,
Зрадливості каміння.

Пробач, самонадіяно мені
Здавалось, що я сильна.
Прости, що довелось тобі,
Торкнутись дна терпіння.

Оглянься, бачиш, нема сил
Благати, плакати, просити.
Одумайся, доволі, зупинись,
Цей розпач може все змінити.

Стихаю, схлипую, повзу
Додолу, вниз, торкаюсь краю,
За що, чому, шепчу, тремчу,
Прощай, не можу більше, знаю…

Серпень 2015 р.

Гіркий вінець

З гіркістю полині,
Нам живеться нині.
І далеко це ще,
Зовсім не кінець.

Чи кого ми вбили,
Що нас засудили?
Та ні, просто маєм,
На чолі вінець.

З гілок не тернових,
Але й не лаврових.
Цей віночок слави
Сажею обріс.

І всі що так хочуть
Його поносити
Не можуть збагнути,
Як його одіть.

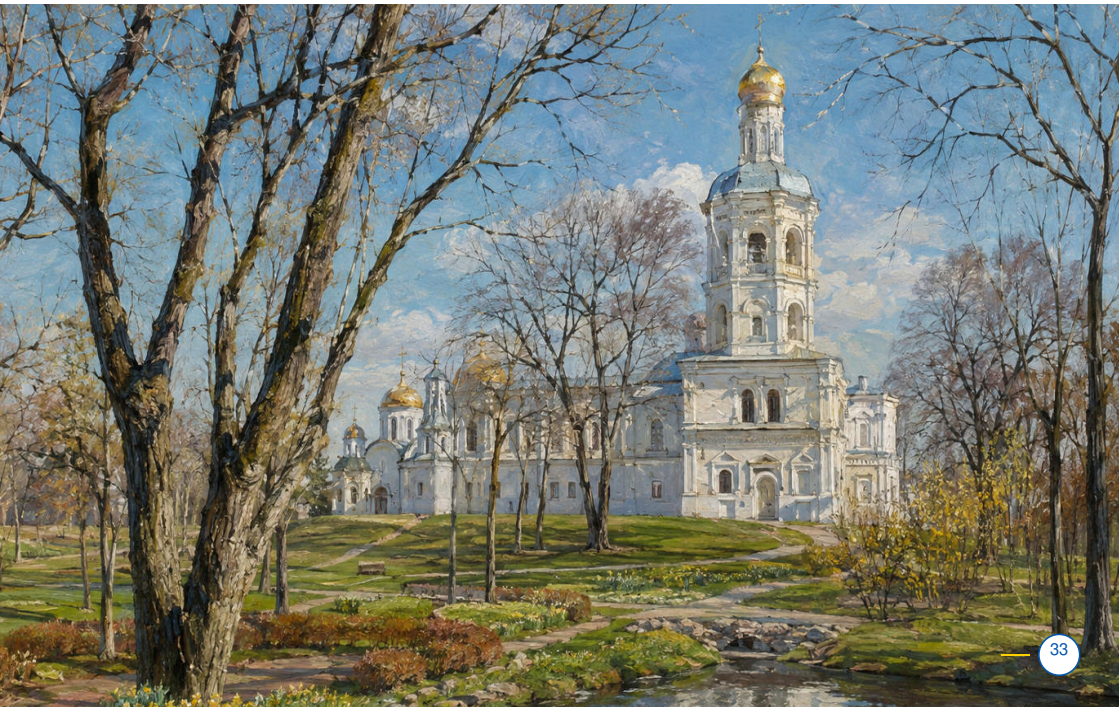
Бо вінок із слави
Бруду, болі, правди,
Перш ніж одягнути,
Потрібно здобуть.

Тож усім бажаєм,
вінця тої слави.
Хай візьмуть, поносять,
Врешті — віддадуть.

Бо не кожен схоче,
Іти у чоботях,
По важкій дорозі,
Спорів та багнюк.

Бо не так то легко,
Носить на поверхні,
Вінці слави злої
З горестей і мук.

Цей віночок слави,
Не всі можуть нести,
Хай візьмуть, поносять…
Та ні не візьмуть.

Пилюка

Усі ми називаємось людьми,
Але у душах маємо потвори,
Які з народження нам дані не були,
Бо ми зростили їх в своїй подобі.

І часто людяність проста,
Занурюється у таку багнюку,
В якій не хоче жити і свиня.
А людям — марно, це ж пилюка.

25.05.2015

****

У споминах душі,
Пройшло чимало віку,
Загострились думки,
Лягли на скроні цвітом.

І хоч в літах ще він,
Лишився молодим,
Згоріла вже душа,
У мареві видінь.

****

Хіба не можна просто так любити?
Чому для цього необхідно щось губити?
Наприклад, гордості печать
І час, який раптово починаєш цінувать.

****

Чого я хочу — та нічого,
Я просто хочу жити так,
Щоб сором не відводив очі,
Щоб правду не затьмарював п'ятак.

Чого я прагну — та нічого,
Я просто хочу жити там,
Де ціниться душа не груди
І серце, а не тільки голова.

Ангелам землі

Чим більше бачу у житті,
Тим усвідомлюю ясніше,
Не тим живу, не те люблю,
Мізерністю заповнюються душі ніші.

Так, випадково довелось
Побачити життя сім'ї де троє,
Зуміли щиро відректись
Багатств, достатку і легкої долі.

На вчинок цей їх спонукала,
Не жага слави чи біда,
А чуйність серця до людського горя,
Любов до ближнього сліпа.

І ці прості звичайні люди,
Несуть у світ стільки добра,
Стільки тепла дарують людям.
Для мене ця сім'я свята.

30.04.2015

****

У вирі людського життя,
Я інколи вдягаюся в корсет із болі,
Чужих страждань, чужої долі.
Мені здається що тоді,
Коли я поношу його доволі,
Тим, іншим, стане легше у житті.
Відійде страх, печаль,
Залишить горе.
Тож цей корсет я гідна хоч завжди,
Носити наче воїн,
Аби лиш менше було бід,
Аби лиш більше в душах ран загоїть.

Дарованому Богом

Я намалюю у душі,
Чарівні візерунки
І пензликом забарвлю їх,
У райдужні дарунки.

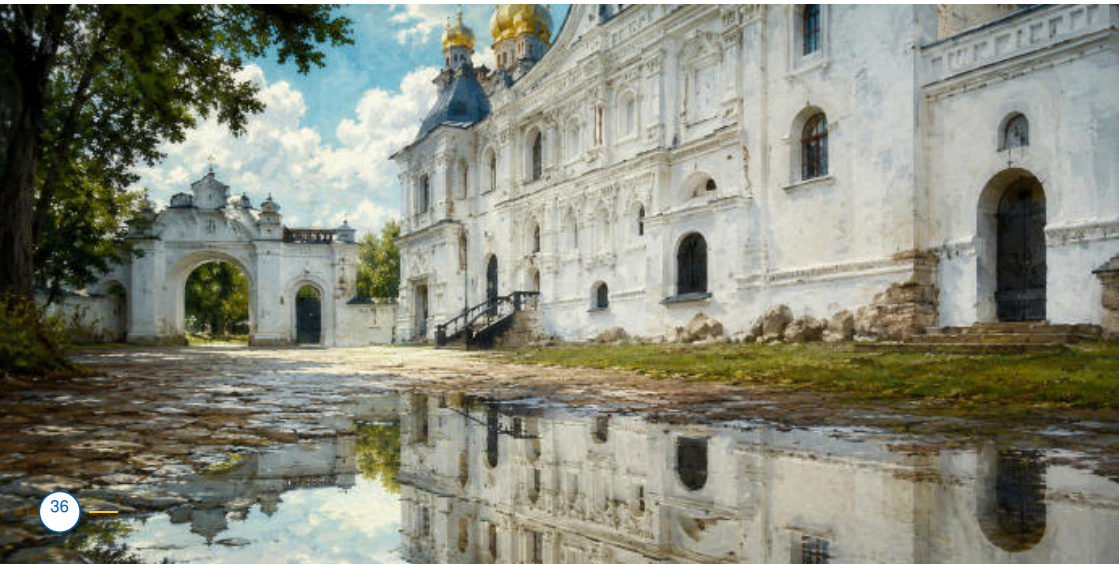
А потім з ніжністю й теплом,
З любов'ю піднесу для того,
Хто має серце більше від усіх,
Бо він дарований нам Богом.

І коли сумно стане в нього на душі,
Чи в серце увійде тривога,
Я стану йому вітром у житті,
Розвію всі його тривоги.

А якщо раптом заблукає він,
В засніжених порогах.
Я промінь світла випрошу в зорі,
Щоб освітить йому дорогу.

Людей багато різних на землі,
Бажаю, щоб усі вони були щасливі,
Але найбільш бажаю від усіх,
Щастя для того, хто дарований нам нині.

09.04.2015

***

Невимовним відчаєм,
Оповите серце,
Заховалось в темряві,
Звивистих доріг.

Запеклись на ньому,
Наче гірким перцем,
Шрами та вибоїни,
Кам'яних коліс.

Кришталем покрилася,
Трепетна душа.

Снігом ніби вкрилися,
Холодні вуста.

І на тій дорозі,
Що веде в пітьму,
Не зустріть наразі,
Хоч би боротьбу.

І не знає доленька,
Що це їй робить.
Як позбутись відчаю,
Як же далі жить.

Переступить

Що відчуває та людина,
Яка в житті не гнула спину,
Чим зіткана її душа
І чим наповнені вуста?

Мабуть, щедротами пісними
Гордощів величі п'янкими,
Словами шани дорогими,
Які ведуть до забуття.

Мені їх жаль, бо просто гинуть,
Від цих чеснот їхні серця.
Бо розумію, гнути спину,
Це щабель на довгій драбині,
Людського світосприйняття.

Це сходинки душі в пориві,
Самовіддачі для буття.
Не кожному під силу нині,
Така самопожертва вільна,
Переступить крізь власне я.

Мовчки

А я у Вас нічого не спитаю,
Я просто гляну в вічі.
Я все там прочитаю,
Слова лиш будуть зайві.

Тоді поріжу на малі шматочки,
Тривожні спомини душі,
Я з них сплету лататтям білим,
Для свята килим у шатрі.

Я розірву на тонкі смужки,
Тканину смутку у житті,
Я ці стрічки вплету у коси,
Щоб їх розвіяли вітри.

А потім запалю вогонь любові
І буду берегти його
Поки не зцілиться душа від болю,
А серце не забуде горя.

Вкінець я тихо відійду з дороги,
І стану тінню у житті.
Я буду берегти неначе воїн,
Велич душевної краси.

Частина друга

Моє місто навчання - **Харків**

Не бойся говорить

Не бойся говорить тогда,
Когда наполнены уста словами,
Ведь в этот мир еще дитям,
Приходим мы и говорим глазами.

Не бойся всем сказать о том,
Что радует и восхищает,
Но пусть убережет Господь,
Больного, словом резким ранить.

Не бойся говорить тогда,
Когда душа поет в ненастье,
Пусть не нужны для этого слова,
Но слово продлевает счастье.

Не бойся рассказать о том,
Что сердце выпрыгнуть хотело,
Когда любовь пришла в твой дом,
Тогда казалось, что вокруг все пело.

Не бойся говорить всегда,
Кода везде все тихо плачут,
Ведь утешения слова,
Порою в жизни много значат.

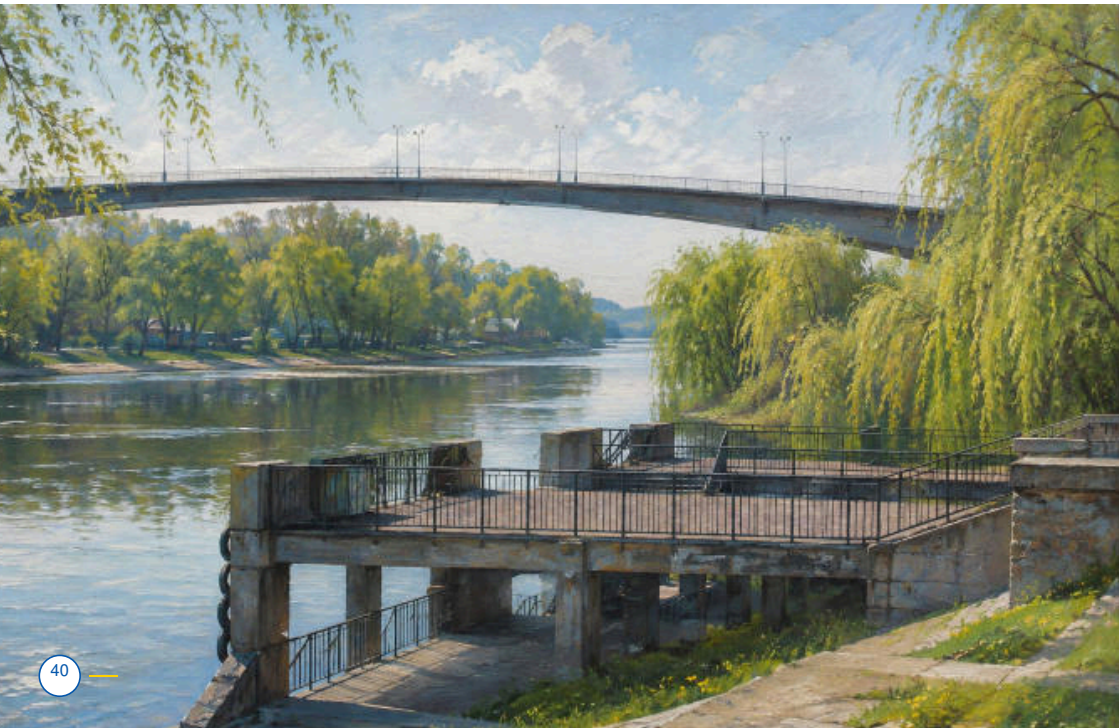
Не бойся говорить спустя,
Пускай слова лишь будут как награда.
Вот только не было бы слов тогда,
Когда вдруг захотелось сказать гадость.

Пусть не кончаются слова в любви,
У счастья, радости, здоровья,
Пусть их не будет лишь у лжи,
Проклятья, что не смыть и кровью.

Не бойся говорить тогда,
Когда молчанье убивает,
Ведь словом можно примирить сердца,
И часто слово оживляет.

Не бойся говорить о том,
О чем когда-то умолчал,
Чтоб горько не жалеть потом,
Что, когда можно было, что-то не сказал.

Лютий 2016

Пустота

Мне часто приходилось в жизни,
Переживать минуты теплоты,
О них я вспоминаю с умиленьем,
Для них, считаю, были рождены.

Но те нечастые минуты,
Когда души касалась пустота,
Страшными ранами легли как будто,
Рубцом остались навсегда.

Я раньше думала, что боль, разлука,
Обида, разрушают, но тогда
Не знала я колодца безразличья,
В который изредка, но опускается душа.

И как невыносимы часто муки,
Любви и ненависти, злобы и добра,
Но все ж страшнее будут всякой люти
Бездушье, холод, пустота в глазах.

Осень 2015 г.

****

Казалось, нечего сказать,
Ни да, ни нет, не осознать,
И все никак, ни стать, ни встать
Опять сначала, всех послать?
Обратно как, ни дать, ни взять,
Стягать, слагать, за всех и всяк,
И всем везде, всегда наср-ть,
Вот как? Вот так, пошли опять,
Качать, лелеять и терять.

Беседа

Поговори со мной отец,
Ведь так тяжелы вехи мирозданья.
Ты укажи мне верный след,
Моей дороги созиданья.

Поговори со мной отец,
Так часто я душою плачу.
На голове ж ношу венец,
Твердости духа и удачи.

Поговори со мной отец,
Ведь я всего лишь сын твой малый,
И ничего что в мире этом я уже достойный дед,
Источник мудрости, с душой из стали.

Поговори со мной, отец!

03.05.2015

****

Гордость в поступках,
Прародитель греха,
Сердце и чувства,
Зажимает в кулак.

Сеет смятенье,
Обиду и грусть,
Гордому в жизни,
Любви не вернуть.

Гордому чуждо,
смиренье души.

Гордому нужно,
Побольше хвальбы.

Он так уверен,
В своей правоте,
Что не заметит,
Коварства во тьме.

Плачь мое сердце,
Сжимайся, терпи,
Кайся, за падшего
Бога проси.

Зеркало души

(Посвящается Настоящему Человеку)

Такая доброта в глазах,
Лучится только в людях,
Которых просто хочется обнять
Ведь они сердцем любят!

Такая теплота в душе,
Присуща только человеку,
Который может всех согреть
Поступком действенным, советом.

Такая грусть в глазах,
Доступна только людям,
Которые умеют отличать
Предателя от друга.

Такая тихая печаль в лице,
Хранится лишь у человека,
Которому открыты почти все,
Коварные дороги света.

Такая боль глубокая в глазах,
Встречается лишь в людях,
Которых ранили не раз
Клинком предательства, сугубо.

И столь отчаянная скорбь,
Известна только людям,
Которым много раз пришлось
Провожать в вечность судьбы.

Такие мудрые глаза,
Возможны лишь у человека,
Которому открыты тайны бытия,
Средь множества пороков века.

P.S.
Такое выражение лица
Присутствует у тех людей кто Богом,
Был избран, дан нам в качестве венца,
Несущего мир и добро народам!

Я не умею бросать и не могу предавать

Как в жизни получилось так,
Что называю я собаку другом.
И не за преданность души,
А за умение молчать, сугубо.

Возможно дело тут не в том,
Что часто предавали люди.
Здесь важно взвесить все,
И отыскать причину трудно.

Однако, примеряя с возрастом года,
Я становлюсь мудрее, понимая,
Что мне нужна не жалости рука,
А только рядышком молчанье друга.

Март 2015 г.

***

Ледяная душа,
Пустые глаза
Холод в крови стынет.

Мне бы лед растопить,
Душу укрыть,
Сердце наполнить жизнью.

***

Я не Бог и не ангел,
А лишь человек,
Не подвластны мне силы природы.

Но умею я сердцем,
Любить и жалеть,
Потому не страшны мне невзгоды.

Послание

Горит свеча, дрожит рука,
Поспешно на листок ложа
Слова земные.

От этих слов стучит в висках,
Их нужно непременно передать,
Пока их смысл и сила не остыли.

Любите люди мир, себя,
Цените жизнь и уважайте старость,
Живите каждый миг сполна,
Как будто бы до этого не жили.

Январь 2015 г.

***

Прости мне мать,
Прости земля,
За то, что я твое дитя,
Не берегу и не ценю тебя!
Ведь в жизни часто так бывает,
Что цену счастья мы не знаем,
И что имели, познаем едва ли,
И то, как правило, тогда, когда теряем.

Февраль 2015 г.

***

Кто я в жизни, просто человек,
С силой воли, вылитой из стали.
Повидал я много разных рек,
Берега, которых, за бортом оставил.

Пронеслись пучиною года,
Пролетели, словно кони, стаей
И все чаще теребит душа,
Годы прошлые, где сердце я оставил.

Много добился, преуспел,
Уважение, почет пришли с годами,
Вместе с этим я познал в ответ,
Цену счастья, радости, печали.

Вот теперь с тревогой стал смотреть,
В будущее, измеряя дали.
Благо, радуюсь что нет потерь
У души, она сильнее стали.

А еще считаю важным, что пришло
Осознанье ценностей у тризны,
Ведь сумел построить с ничего,
Муры сильные в дороге жизни.

Жить бы, не тужить, да не дает
Груз проблем, тревоги у порога,
Пусть же никогда не предает,
Сила воли данная мне Богом!

сентябрь 2015

Душа моя!

Душа моя! Услышь меня.
Душа моя! Пребудь со мною.
Душа моя! Возьми меня,
С собою, в дальнюю дорогу.
Не дай сойти, с пути добра,
Веди меня, не как слепца,
Но как дитя, позволь пройти,
Чистоту в сердце пронести,
В дороге к Богу.

Март 2015 г.

Осторожно

У каждого своя дорога
И выбор делать каждый вправе сам,
Но отвечать придется строго,
За причиненный гнев и страм.
И здесь неважно, вольно
Иль невольно — грешил,
Ведь часто больно,
Мы делаем другим, наверняка,
Не озадачиваясь словно,
Как будто мимо проходя.

Но след оставленный однажды,
На их пути оставит важный,
Оттиск печати бытия.
Будь-то обида или злоба,
Неважно, просто сложно,
Потом смягчить эти сердца.
И оправдаться можно только ложью,
Но будет совесть ли чиста?
У каждого своя дорога
И выбор делать каждый вправе сам,
Но то, что развратит кого-то,
Кого-то сделает святым на небесах.

24.03.2015

О жизни

А я просто живу,
Наслаждаясь сполна,
Каждым мигом и каждым мгновеньем.
Жизнь прекрасна, я просто умею сполна,
Принимать ее нити творенья.
И не только за то, что природа милует мой взгляд.
И не только за то, что довольна своим окруженьем.
Просто нужно уметь, каждый день прожить так,
Чтобы стал он для нас утешеньем.

24.03.2015

Дорога к Богу

Как удивительна дорога к Богу,
У каждого она своя.
Кто шел по ней горя любовью,
Кому пришлось испить до дна,
Чашу житейского вина.

Кто ровно шел, достойно, не спеша,
Кому пришлось по ней бежать,
Чтобы догнать бесцельно прожитые годы,
Чтобы узнать секреты бытия
И отыскать ее, дорогу к Богу.

Кому пришлось ползти, кому кричать
И плакать, и страдать в унынии
Но все же, также отыскать
Пути Господни в этой жизни.

Ведь этот путь — путь доброты,
Любви, надежды, веры.
С такой дороги не свернуть,
Ты будь в этом уверен.

Кто познал Бога, никогда,
Уже не будет прежним.
Ведь в сердце у него зажглась звезда,
Светом любви небесным.

январь 2015 г.

Причина

Придавила жизни суета,
Обеднела сердца доброта,
Загрязнилась чистая душа
И замкнулась, в тишине скорбя.

Что произошло, кто виноват,
Груз житейский или дьявол-враг,
Что соблазнов сладость, дал познать
Так, что не вернуть уже назад?

Не ищи ответа в суете,
Отыскать причину можно лишь в себе
И дай Бог, внутри еще найти
Сил, терпенья, мудрости в пути.

И тогда отступит суета,
И вернется в сердце доброта,
Станет снова чистою душа,
Счастья и любви полна.

24.03.2015

Дар как награда?

А я умею сердцем видеть,
Душой же слышать я могу,
А боль чужую и обиду,
Я ощущаю как свою.

И этого никто не знает,
Но в жизни часто так бывает,
Что вместе с кем-то я несу,
Его кармическую мзду.

И ломит тело, и в груди пылает,
И каждый раз как умираю,
Когда я с кем-то разделю,
Его болезни и беду.

Но дух мой крепок, ибо знаю
Нести кому-то помогая,
Тяжелый крест в дороге к раю
Я не его, себя спасаю.

25.03.2015 р.

Я Вам желаю

Любить, творить, не ошибаться,
Идти вперед, не обжигаться,
Я Вам желаю.

Но знать и помнить нужно точно,
Что в жизни все вернется срочно,
Если пройдешь свой путь порочно,
Ведь так окажешься у края.

Тогда одуматься желаю
И повернуть дорогу к раю.
Опомниться, остановиться
И тихо Богу помолиться,
Я Вам желаю.

Набравшись мудрости сполна,
Души смиренья обретя,
Я Вам желаю обрести себя,
Я Вам желаю искупленья
Грехов земных и исцеления
Я Вам желаю…

Февраль 2015 г.

Заклинанье

Силы небесные!
Божиим промыслом
Я попрошу Вас
Побыть невесомою,
Чтобы подняться
Пушинкою легкою
И долететь до краев
Неведомых мне.
Там превращусь я
В перину пуховую
И постелю ее
счастью под голову,
А если надо —
глаза залеплю,
Чтоб не увидели
радость мою.

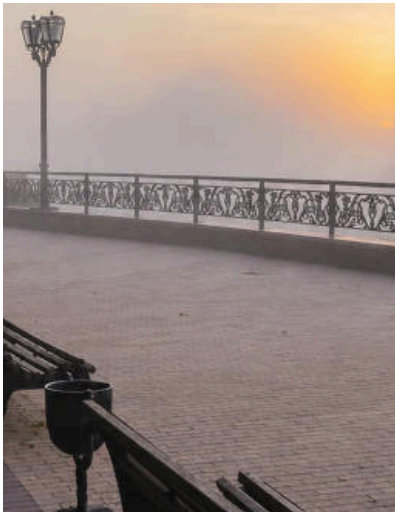
Февраль 2015 г.

****

Когда в глазах увижу боль,
Я тихо прошепчу: постой,
Расправь опущенные плечи,
Ведь так не бывает вечно.
Найди в себе силы слой
И кинься в неравный бой.
Так часто бывает и с каждым,
Не бойся, борись отважно,
Ведь жизнь не теряют дважды,
Здесь важно гореть душой…

Тогда только станет золой
Бремя сей жизни земной.

25.03.2015

Татьяне В.

Вот вошла она, Татьяна,
Стройный стан и добрый взгляд,
Чуть серьезна, улыбнулась:
«Как дела?», «Да как всегда!»

Чуть прищурено взглянула,
Тепло-грусть лежит в глазах.
Эта грусть мне так знакома,
Видела ее не раз.

«Все нормально, правда, честно.
А как Вы?», «Да как всегда».
И опять ушла в себя, что-то вспомнила,
Взгрустнула, встала и бегом пошла.

Каждый раз ее встречая,
Чувствую в своей душе,
Частичку земного рая,
Выделяет она мне.

Добрым словом и советом,
Теплотой, заботой, светом,
Делиться всегда со мной,
Дай ей Боже, дорогой:

Счастья, радости, терпенья,
Силы и благословенья!

05.11.2014.

****

Ну вот и все!
Иссяк запас,
Мой живой,
Словесной силы.
Руке не хочется писать,
Своеобразные мотивы.

***

Я стараюсь поднять упавшего,
И пытаюсь понять предавшего,
Ибо сердце полно любви.
Много ли, долго ли, хватит ли
Стойкому сердцу сил?

Не опеплится ли, не обуглится,
От костра всесожжения зла,
Человеческая душа.
И вот сколько бы ей не мучиться,
А она все равно жива.

Не устелятся ли пустырником,
Не покроются ли грибком,
Углубленья души извилисты.
Можно ли, будет ли, сложно ли,
Не заразиться в сезон?

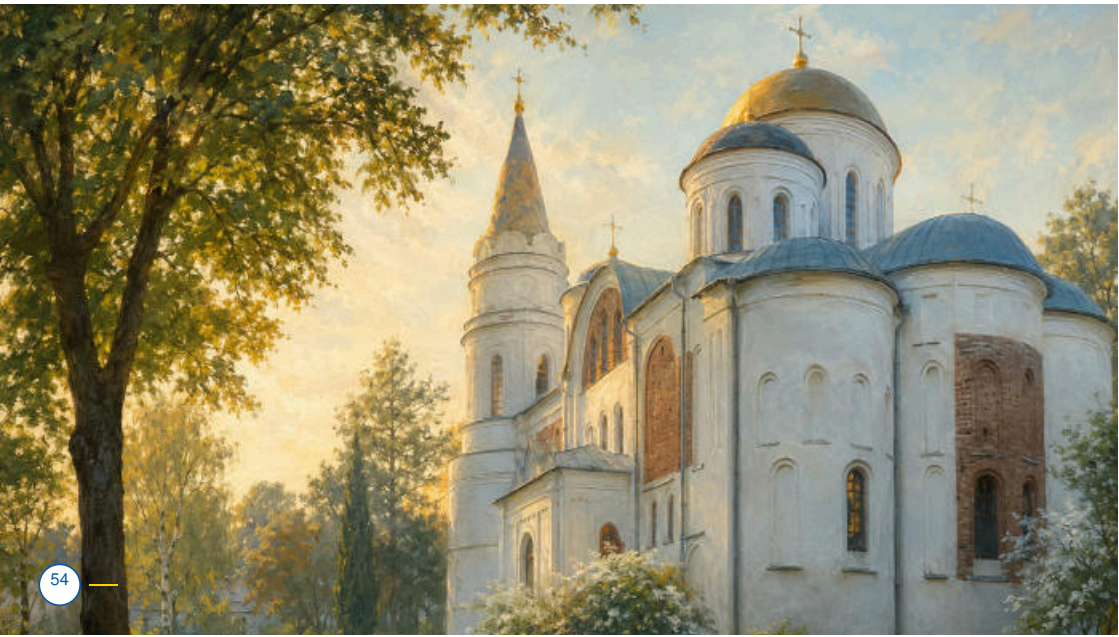
Не пытайся изведать будущее,
Не ищи в нем ответа о том,
Где находится грань любви.
Ведь не хочется, право, умышленно
По дороге ведомой идти.

Світлій пам'яті Любові Харечко

«Не плач, кохана, не сумуй.
У тих серцях нема розлуки,
Що з'єднані любов'ю назавжди,
Бо тут короткі навіть в смерті руки…»

3 березня 2022 року життя Любові Костянтинівни Харечко обірвали російські кулі поблизу села Рогощі під Черніговом. Вона залишила по собі світлу пам'ять — у рішеннях, ухвалених іменем України, у серцях синів і колег, у цих віршах, написаних задовго до того дня. Її слова про війну, материнську любов, віру і незламність сьогодні звучать як заповіт.

Про це видання

Тексти віршів відтворено за рукописним архівом Любові Харечко (сканована збірка, надана родиною). Авторську лексику, орфографію та датування збережено; вірші подано мовами оригіналу — українською та російською.

Біографічні відомості наведено за офіційними та достовірними джерелами: повідомлення Ради суддів України (rsu.gov.ua); Суспільне Чернігів (suspilne.media); «Рівне Вечірнє» (rivnepost.rv.ua); Gorod.cn.ua.

Міські та природні ілюстрації створено за допомогою штучного інтелекту як оригінальні художні інтерпретації мотивів Чернігова. Вони не є документальними фотографіями; архітектурні образи мають ілюстративний характер.

Особисті та сімейні фотографії й відеокадри відреставровано та підготовлено до друку за допомогою штучного інтелекту без зміни осіб і змісту кадрів.

Кадри «морський захід сонця» та «папужка» - з особистих відео родини.

Пам'ятаємо...

ЛЮБОВ ХАРЕЧКО

Мої вірші - це крик душі

